

Evropský hospodářský a sociální výbor

PERSPEKTIVY ČESKÉHO PRŮMYSLU V KONTEXTU EVROPSKÉ ZELENÉ A DIGITÁLNÍ TRANZICE

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Petr Zahradník

březen 2025

Evropský hospodářský a sociální výbor

Struktura

- Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU
- Aktuální výkonnost průmyslu a ekonomiky v České republice a EU
- Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl
- Zásadní postřehy Draghiho zprávy

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

- české země: již více než 200 let území s velmi intenzivním průmyslem s vysokým podílem na celkovém ekonomickém výkonu;
- v současnosti: největší strukturální změny za posledních minimálně 70 let; neměly by vést k dalšímu snížení podílu průmyslu na ekonomice, ke kvalitativnímu přizpůsobení se globálním trendům

Vývoj podílu jednotlivých klíčových sektorů na HDP České republiky v čase (% podíl na základě údajů v běžných cenách)

Zdroj: Český statistický úřad; vlastní výpočty na základě údajů Českého statistického úřadu

% podíl	1990	Ø 1991 - 1995	Ø 1996 - 2000	Ø 2001 - 2005	Ø 2006 - 2010	Ø 2011 - 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zemědělství	7,9	4,9	3,8	2,9	2,1	2,5	2,3	2,3	2,1	2,1	2,2	2,0	2,1
průmysl	38,4	34,1	31,1	30,2	30,5	31,2	31,6	30,9	29,7	29,3	28,1	27,7	24,0
- z toho zpracovatelský průmysl	31,5	25,9	25,2	24,8	24,2	25,2	26,7	26,2	25,2	25,0	23,5	23,2	23,4
stavebnictví	8,1	6,8	7,1	6,4	6,7	5,9	5,5	5,5	5,6	5,6	5,6	5,6	5,8
služby	45,4	54,2	57,9	60,5	60,7	60,7	60,7	61,3	62,6	63,0	64,3	64,7	68,1

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

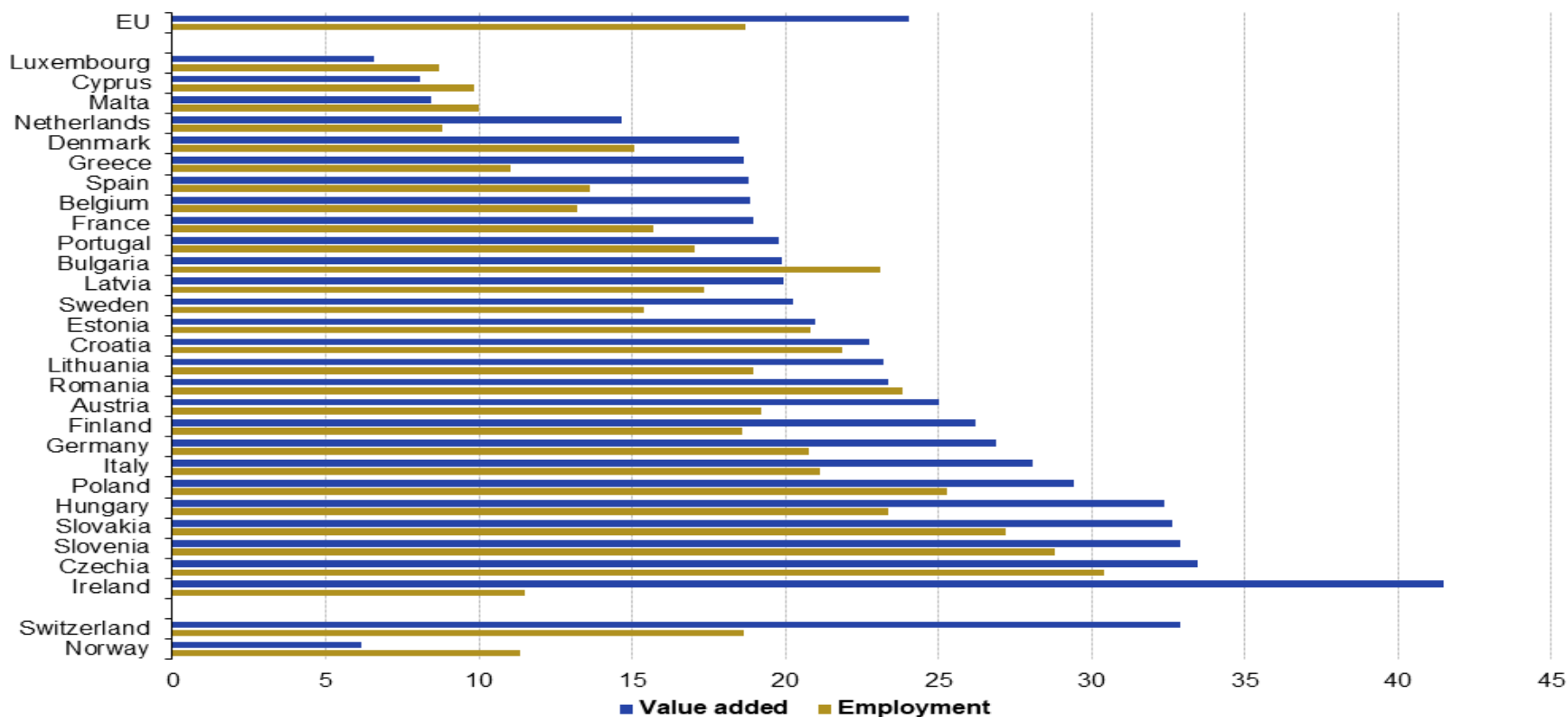
- **průmysl je u nás stále oním tahounem, který synergicky ovlivňuje výkonnost služeb (bez průmyslu by služby u nás tak neprosperovaly);**
- **naše vnější konkurenceschopnost je v drtivé většině zajišťována průmyslem (na přebytku obchodní bilance se služby podílejí jen přibližně 10%, zbytek je generován průmyslem);**
- **tři čtvrtiny průmyslového vývozu České republiky jsou zajišťovány firmami, vlastněnými zahraničními společnostmi (finální produkce); významná část je též tvořena výrobou komponentů, součástek, polotovarů, které vyrábějí menší a středně velké firmy a vyvážejí je ke kompletaci a finalizaci zahraničnímu odběrateli (nejčastěji německému); výsledek transformace ekonomiky před 30 – 35 lety (privatizace, cílené investiční pobídky především pro zahraniční firmy)**
- **limity v oblasti posunu hodnotových řetězců směrem k činnostem s nejvyšší přidanou hodnotou (v podmínkách nejvyšší zaměstnanosti a nepřetržitém provozu jen slabá výkonnost a zaostávání za globální konkurencí)**

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

Relative importance of Manufacturing (NACE Section C), EU, 2022

(% share of value added and employment in the business economy total)

Ranked on value added

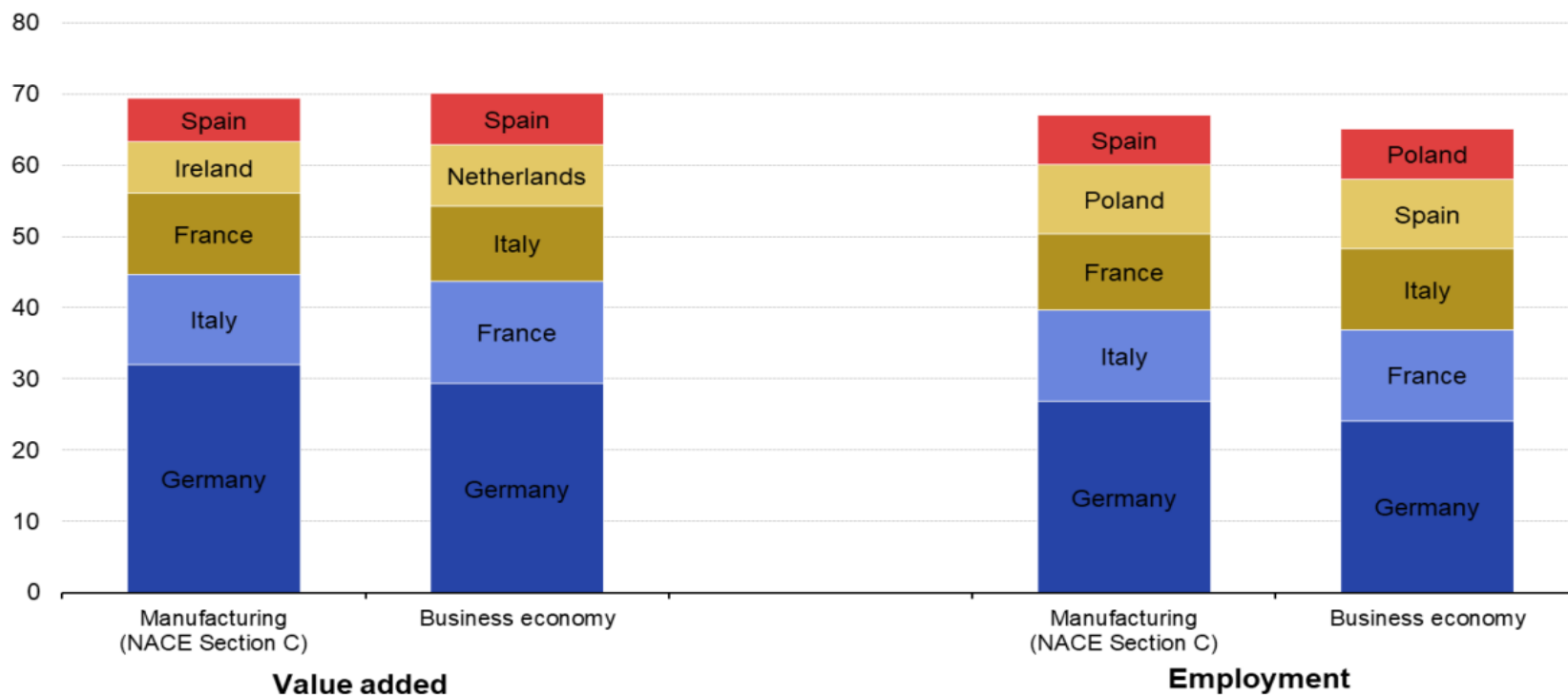
Source: Eurostat (online data code: sbs_oww)

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

Concentration of value added and employment, Manufacturing (NACE Section C), EU, 2022

(cumulative share of the five principal Member States as a % of the EU total)

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

Sectoral analysis of key indicators, Manufacturing (NACE Section C), EU, 2022

	Number of enterprises	Number of persons employed	Net turnover	Value added	Employee benefits expense
	(thousands)	(€ million)	(€ million)	(€ million)	(€ million)
Manufacturing	2 152.0	30 026.4	9 785 619.5	2 419 774.9	1 361 789.9
Manufacture of food products	273.8	4 270.6	1 257 923.6	219 176.0	136 928.1
Manufacture of beverages	35.2	450.0	182 910.9	46 674.9	20 898.8
Manufacture of tobacco products	:	38.4	25 596.7	8 182.2	2 431.1
Manufacture of textiles	65.5	540.0	:	:	16 000.0
Manufacture of wearing apparel	134.4	741.0	76 000.0	22 000.0	14 100.0
Manufacture of leather and related products	:	395.6	63 158.2	19 250.0	10 836.3
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	161.6	950.0	200 000.0	55 000.0	26 000.0
Manufacture of paper and paper products	18.5	630.0	256 000.0	60 200.0	30 000.0
Printing and reproduction of recorded media	100.0	:	70 000.0	:	16 000.0
Manufacture of coke and refined petroleum products	0.8	164.0	717 891.7	79 273.2	13 425.2
Manufacture of chemicals and chemical products	31.1	1 245.9	779 115.5	165 879.7	87 130.6
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	4.0	649.8	:	:	51 806.6
Manufacture of rubber and plastic products	55.7	1 650.0	400 000.0	107 000.0	70 000.0
Manufacture of other non-metallic mineral products	92.1	1 199.5	283 232.6	86 399.2	49 034.6
Manufacture of basic metals	14.6	890.0	540 000.0	90 000.0	49 000.0
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	408.6	3 684.0	653 637.7	216 840.2	137 600.3
Manufacture of computer, electronic and optical products	:	1 100.0	:	:	65 896.6
Manufacture of electrical equipment	42.0	1 540.0	:	:	80 000.0
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	79.1	3 055.0	845 810.0	262 356.6	179 936.6
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	18.8	2 426.9	1 225 908.5	223 635.7	147 698.0
Manufacture of other transport equipment	15.0	740.0	260 857.1	70 574.7	48 475.2
Manufacture of furniture	130.0	:	120 000.0	:	25 000.0
Other manufacturing	172.4	961.2	181 536.3	68 243.7	37 113.7
Repair and installation of machinery and equipment	222.4	1 215.1	189 657.9	67 062.0	48 000.0

(;) not available

Source: Eurostat (online data code: sbs_ow_act)

Význam průmyslu pro ekonomiku České republiky a EU

Sectoral analysis of key indicators, Manufacturing (NACE Section C), EU, 2022

	Apparent labour productivity (thousand € per head)	Average employee benefits expense	Wage-adjusted labour productivity (%)	Gross operative rate
Manufacturing	80.6	48.1	167.6	10.8
Manufacture of food products	51.3	34.0	151.0	6.5
Manufacture of beverages	103.7	49.8	208.5	14.1
Manufacture of tobacco products	212.9	63.4	335.6	22.5
Manufacture of textiles	:	32.7	:	:
Manufacture of wearing apparel	29.7	22.1	134.3	10.4
Manufacture of leather and related products	48.7	29.5	164.8	13.3
Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	57.9	31.8	182.2	14.0
Manufacture of paper and paper products	95.6	48.6	196.5	11.8
Printing and reproduction of recorded media	:	:	:	11.4
Manufacture of coke and refined petroleum products	483.5	82.3	587.5	9.2
Manufacture of chemicals and chemical products	133.1	71.0	187.5	10.1
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	:	80.0	:	:
Manufacture of rubber and plastic products	64.9	43.5	149.2	10.0
Manufacture of other non-metallic mineral products	72.0	43.5	165.4	13.2
Manufacture of basic metals	101.1	55.8	181.2	8.2
Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	58.9	41.1	143.2	12.1
Manufacture of computer, electronic and optical products	:	59.9	:	:
Manufacture of electrical equipment	:	53.0	:	:
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	85.9	60.0	143.2	9.7
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	92.2	61.2	150.5	6.2
Manufacture of other transport equipment	95.4	69.3	137.7	8.5
Manufacture of furniture	:	:	:	10.0
Other manufacturing	71.0	45.1	157.3	17.2
Repair and installation of machinery and equipment	55.2	46.2	119.5	9.9

(:) not available

Source: Eurostat (online data code: sbs_oww_act)

Aktuální výkonnost průmyslu a ekonomiky v České republice a EU

- Podzimní ekonomická prognóza Evropské komise 2024
- Růst HDP

	2006 - 2010	2011 - 2015	2016 - 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
EU	1,0	1,0	0,6	6,3	3,5	0,4	0,9	1,5	1,8
Euro-zóna	0,8	0,8	0,3	6,3	3,5	0,4	0,8	1,3	1,6
Česká republika	2,4	1,6	1,7	4,0	2,8	-0,1	1,0	2,4	2,7
Německo	1,2	1,7	0,6	3,7	1,4	-0,3	-0,1	0,7	1,3
Polsko	4,6	3,1	3,4	6,9	5,3	0,1	3,0	3,6	3,1
USA	1,0	2,1	1,4	6,1	2,5	2,9	2,7	2,1	2,2
Velká Británie	0,4	2,0	-0,7	8,6	4,8	0,3	1,0	1,4	1,4
Japonsko	0,0	1,0	-0,3	2,7	1,2	1,7	0,2	1,2	1,0

Aktuální výkonnost průmyslu a ekonomiky v České republice a EU

- Podzimní ekonomická prognóza Evropské komise 2024
- Inflace

	2006 - 2010	2011 - 2015	2016 - 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
EU	2,2	1,5	1,1	2,9	9,2	6,4	2,6	2,4	2,0
Euro-zóna	1,9	1,4	1,0	2,6	8,4	5,4	2,4	2,1	1,9
Česká republika	2,6	1,6	2,2	3,3	14,8	12,0	2,7	2,4	2,0
Německo	1,6	1,5	1,1	3,2	8,7	6,0	2,4	2,1	1,9
Polsko	2,9	1,6	1,7	5,2	13,2	10,9	3,8	4,7	3,0
USA	2,2	1,7	1,8	4,7	8,0	4,1	2,9	2,0	2,0
Velká Británie	2,6	2,1	1,7	2,5	7,9	6,8	3,1	2,4	2,0
Japonsko	-0,1	0,7	0,4	-0,2	2,5	3,3	2,5	1,9	1,6

Aktuální výkonnost průmyslu a ekonomiky v České republice a EU

- Podzimní ekonomická prognóza Evropské komise 2024
- Obchodní bilance se zbožím (% HDP)

	2006 - 2010	2011 - 2015	2016 - 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
EU	0,6	2,1	2,8	2,2	0,0	2,1	2,7	2,6	2,6
Euro-zóna	0,7	2,3	3,1	2,6	0,4	2,2	2,9	2,9	2,8
Česká republika	0,8	3,4	4,6	1,7	-0,3	3,9	5,1	4,3	4,1
Německo	6,5	7,1	6,6	5,1	3,4	5,6	6,5	6,4	6,3
Polsko	-4,4	-1,9	-0,6	-1,3	-3,3	0,6	-0,2	-0,4	-0,6
USA	-5,2	-4,5	-4,2	-4,6	-4,6	-3,9	-4,1	-4,1	-4,1
Velká Británie	-5,9	-6,7	-6,6	-7,1	-8,2	-6,9	-7,1	-7,0	-7,0
Japonsko	1,8	-1,0	0,5	0,3	-2,8	-1,1	-0,8	-0,9	-1,0

Aktuální výkonnost průmyslu a ekonomiky v České republice a EU

- V roce 2024 průmyslová výroba v EU meziročně poklesla o 2,3%, v euro-zóně o 3,0%
- V roce 2024 průmyslová výroba ve zpracovatelském průmyslu v České republice poklesla o 1,2% (celková průmyslová výroba o 1,4%)

Vývoj průmyslové výroby v České republice v delší časové řadě (meziroční růst; %)

2001	2002	2003	2004	2005	2006
11,3	-0,4	3,3	15,6	6,2	8,4
2007	2008	2009	2010	2011	2012
13,8	-1,3	-15,0	9,2	7,5	2,0
2013	2014	2015	2016	2017	2018
1,5	9,1	2,2	0,9	7,5	3,6
2019	2020	2021	2022	2023	2024
0,9	-6,2	10,7	15,9	3,8	-1,4

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Fit-for-55**

- specifikuje cíle Zelené dohody pro EU pro horizont roku 2030;
- snížení emisí CO₂ o 55% (proto Fit-for55) do roku 2030 (ve vztahu k roku 1990);
- zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie na 42,5% energetického mixu;
- zvýšení energetické účinnosti o 11,7% do roku 2030 (ve vztahu k roku 2020)

Opatření:

- reforma systému emisních povolenek EU ETS
- opatření v dopravě: (výkonnostní normy pro emise CO₂ pro osobní automobily a dodávky; cíle v oblasti emisí pro těžká vozidla; zavádění infrastruktury pro alternativní paliva; nová paliva pro leteckou a vodní (především námořní) dopravu
- sdílení úsilí: zejména způsob využívání půdy a lesů
- obnovitelné zdroje energie: specifické cíle pro průmysl a jednotlivá průmyslová odvětví, cíle pro vytápění a chlazení, zkrácení povolovacích lhůt (až na 6 měsíců)

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Fit-for-55**
 - energetická účinnost: povinné roční úspory energie na úrovni členských států; veřejný sektor – povinné renovace 3% plochy budov ročně; energetické audity; věnuje se tématu energetické chudoby (Sociální klimatický fond)
 - cirkulární ekonomika: Akční plán cirkulární ekonomiky a konkrétní opatření pro specifické druhy odpadu
 - daňová reforma: daňová podpora zelené transformace
 - mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM): uvalení dodatečného poplatku pro dovoz zboží mimo EU, které nesplňuje ekologické standardy EU

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Akt o průmyslu pro nulové čisté emise v EU**
 - přechod průmyslu EU na čistou energii;
 - určuje referenční hodnoty pro výrobní kapacitu EU pro technologie pro nulové čisté emise (pokryt jimi alespoň 40% poptávky v EU);
 - zavádí Údolí pro nulové čisté emise (územní klastry průmyslových aktivit s nulovými čistými emisemi);
 - stimuluje k urychlení zachycování a ukládání CO₂;
 - definuje technologie pro nulové čisté emise a strategické projekty s nulovými čistými emisemi (výhodnější povolování a financování)

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Akt o průmyslu pro nulové čisté emise v EU**

- **technologie pro nulové čisté emise**

solární technologie; technologie větrné energie na pevnině a obnovitelné energie na moři; technologie baterií a skladování energie; tepelná čerpadla a geotermální energetické technologie; vodíkové technologie; udržitelné technologie bioplynu a biometanu; technologie zachycování a ukládání uhlíku; technologie elektrické rozvodné sítě; technologie energie z jaderného štěpení; technologie udržitelných alternativních paliv; hydroenergetické technologie; jakékoli jiné technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů; technologie energetické účinnosti související s energetickým systémem; technologie obnovitelných paliv nebiologického původu; biotechnologická řešení v oblasti klimatu a energetiky; jakékoli jiné transformační průmyslové technologie pro dekarbonizaci; technologie přepravy a využívání CO₂; technologie větrného pohonu a elektrického pohonu pro dopravu; a jakékoli jiné jaderné technologie. Vzhledem k potřebě zvýšit konkurenceschopnost v rámci celých dodavatelských řetězců pro nulové čisté emise se Akt vztahuje též na výrobce z energeticky náročných odvětví (ocelářství, chemie nebo cement), vyrábějící součásti, používané v technologiích pro nulové čisté emise a investující do dekarbonizace

- **strategické projekty s nulovými čistými emisemi**

projekty nezbytné pro zlepšení a posílení odolnosti a autonomie průmyslu EU pro nulové čisté emise; mohou je navrhnout předkladatelé projektů, příslušný členský stát je vybere na základě jejich příspěvku ke zvýšení výrobní kapacity (součástí) technologií pro nulové čisté emise (je-li EU silně závislá na dovozu z jediné třetí země, či na základě jejich příspěvku ke konkurenceschopnosti dodavatelského řetězce průmyslu EU pro nulové čisté emise). Využívají **prioritního statusu** na vnitrostátní úrovni, jež zajišťuje rychlé administrativní zpracování a nejrychlejší povolování v kratších lhůtách. Mohou být též považovány za projekty převažujícího veřejného zájmu. Jejich předkladatelé budou těžit z výhody Platformy pro nulové čisté emise v EU, včetně finančního poradenství. Navíc by tyto projekty měly být v případě potřeby též urychleně řešeny ve všech soudních řízeních a postupech řešení sporů v souladu s vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy EU

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Kompas EU pro obnovu konkurenceschopnosti a zajištění udržitelné prosperity**
 - tři pilíře aktivit
 - **odstraňování rozdílů v oblasti inovací:** vytvoření vhodnějšího prostředí pro nové inovativní podniky; iniciativy Gigatovárny umělé inteligence a Využívání umělé inteligence; budou předloženy akční plány pro pokročilé materiály, kvantové, biotechnologické, robotické a kosmické technologie; 28. právní režim;
 - **společný plán dekarbonizace a konkurenceschopnosti:** Dohoda o čistém průmyslu; nové oběhové národní modely;
 - **snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti**
 - **pět horizontálních nástrojů:** zjednodušení; odstraňování překážek na Jednotném trhu; financování; podpora dovedností a pracovní síly; lepší koordinace

Klíčové dokumenty hospodářské politiky EU v oblasti zelené a digitální tranzice s relevancí pro průmysl

- **Dohoda o čistém průmyslu pro konkurenceschopnost a dekarbonizaci v EU**
 - zvláštní zaměření na energeticky náročná průmyslová odvětví a čisté technologie a oběhovost
 - zlepšení podmínek z hlediska:
 - dosažení nižších cen energií;
 - posílení poptávky po čistých výrobcích;
 - financování čisté transformace;
 - oběhovosti a přístupu k surovinám;
 - činností na globální úrovni;
 - zajištění dostupnosti kvalifikované pracovní síly;
 - zjednodušení pravidel pro udržitelnost a investice

Evropský hospodářský a sociální výbor

Postřehy Draghiho zprávy

The future —
— of European
competitiveness

Postřehy Draghiho zprávy: Východiska

- **Budoucnost evropské konkurenceschopnosti: strategie konkurenceschopnosti pro Evropu**
- **Oblasti: udržitelná konkurenceschopnost, ekonomická bezpečnost, otevřená strategická autonomie a spravedlivá hospodářská soutěž**
- **Výsledky zprávy se promítnou do klíčových aktivit budoucí nové Evropské komise: Plánu pro udržitelnou prosperitu a konkurenceschopnost EU a Dohodě o čistém průmyslu pro konkurenceschopná průmyslová odvětví a kvalitní pracovní místa** (budou představeny během prvních 100 dnů mandátu nové Evropské komise)
- **Diagnóza:** rozevírání růstových nůžek mezi EU a USA v neprospěch Evropy z důvodu slabé produktivity evropské ekonomiky
- Negativní dopad na kondici evropské ekonomiky má změna geopolitického uspořádání, projevy deglobalizace, zvýšená bezpečnostní rizika, ústup od liberálního uspořádání obchodních a investičních toků v globálním měřítku i zvyšující se politická síla mimoevropských velmocí
- Zásadní příčinou ekonomického zaostávání EU v globálním srovnání je (ne)schopnost EU držet krok v oblasti technologických změn a nezachycení digitální revoluce v EU

Postřehy Draghiho zprávy: Východiska

- K překonání tohoto zaostávání jsou zapotřebí robustní investice do prioritních oblastí: **digitalizace, dekarbonizace a obrany**; jejich rozsah by měl zvýšit míru investic o přibližně 5 procentních bodů (z přibližně 18% HDP EU na 23%); v absolutním vyjádření se pak jedná o částku mezi **700 až 800 mld. EUR každý rok**; proto je navrhováno, aby EU pokračovala (po zatím stále jednorázovém experimentu NextGeneration EU; NGEU) ve způsobu získávání investičních prostředků cestou emisí speciálních dluhopisů, a tedy cestou cíleného, řízeného a udržitelného zadlužování
- **Existenciální úvaha**: nebude-li tato výzva náležitě vyslyšena a naplněna, **ztratí EU důvod své vlastní existence**: dostatečný růst a produktivita se tak stane fundamentální podmínkou obhájení důvodu budoucí existence EU

Postřehy Draghiho zprávy: Řešení

- Znovuobnovení růstu se má odehrát zejména cestou aktivit ve **třech oblastech**:
 - **zúžení inovační mezery** vůči USA a Číně, především v pokročilých technologiích; chybí zejména transfer od inovace k její komercializaci; zásadním limitem je charakter regulačních pravidel (obecná překážka fungování EU ve všech aspektech)
 - **dekarbonizace a konkurenceschopnost**, spočívající aktuálně v zajištění proveditelného a realistického postupu realizace dekarbonizační transformace, s potřebou důsledně koordinovat příslušné politiky a aktivity, jinak se tento proces obrátí proti potřebě zlepšit konkurenceschopnost a akcelarovat růst; zásadním cílem v této oblasti je odstranění vysokých cen energií cestou eliminace přirozeného nedostatku přírodních zdrojů v EU, zajištění funkčnosti společného energetického trhu (který je zatím hluboko pod svým potenciálem) a smluvního prostředí, výhodného a predikovatelného jak pro investory, tak konečné spotřebitele, vůči nimž by se měly explicitně projevit přínosy dekarbonizačního procesu (jež by v představitelném čase měly začít převládat nad jeho náklady)
 - **bezpečnost a omezení závislosti**; vychází z teze, že zajištění bezpečnosti je předpokladem udržitelného růstu; aktuální zvýšená geopolitická rizika prohlubují nejistotu a ohrožují budoucí investice; navrhována je potřeba zavedení skutečné **zahraniční hospodářské politiky EU**

Postřehy z Draghiho zprávy: Specifické postřehy

- **Kapitálový trh:**
- **Finanční potřeba (potenciál) pro uskutečnění potřebných rozvojových/ rozdílových investic v EU, včetně České republiky, je obrovská – minimálně 750 – 800 mld. EUR každoročních dodatečných investic – zvýšení míry investic v EU z 22% HDP EU na 27% (což je dnešní úroveň v České republice)**
- **Produktivní investice** v EU (oproti USA) jsou **relativně slabé** navzdory objemným soukromým úsporám → neefektivní redistribuce do vysoce výnosných investic
- **Prohloubení investiční mezery** mezi USA a EU, zejména v období po předchozí finanční krizi; tato mezera nebyla „vyplněna“ významnějšími vládními/ veřejnými investicemi (což bylo původně zamýšleno); cesta k překonání této mezery → **zapojení soukromého sektoru s pomocí veřejné podpory** (například záručních schémat); **fiskální incentivy k „odemknutí“ soukromých investic**
- Větší zapojení soukromých investic by mohlo **snížit náklady financování**
- Napomoci může též dokončení **Unie kapitálových trhů** → v EU jsou značně fragmentované a toky úspor směrem na kapitálové trhy jsou omezené

Postřehy Draghiho zprávy: Specifické postřehy

- **Kapitálový trh:**
- Tři **hlavní problémové oblasti** ohledně CMU: EU postrádá **jednotného regulátora** trhu cenných papírů a **jednotnou sadu pravidel** pro všechny aspekty obchodování na kapitálovém trhu; prostředí pro **clearing a vypořádávání obchodů** je v EU fragmentované; **daňové a insolvenční režimy** mezi členskými státy EU jsou diametrálně odlišné
- Nízká míra **dlouhodobého disponibilního kapitálu** v EU, především zdrojů penzijních fondů
- Nadměrné využívání **bankovního financování** v EU
- Role **Rozpočtu EU** pro alokaci zdrojů na investice: malá velikost, resp. fiskální kapacita; není zaměřen na strategické priority; velká fragmentace na mnoho programů; nedostatečný podíl velkých pan-Evropských projektů; složité a byrokratické procedury; nedostatečná flexibilita při osvojování nových politických priorit a při reakci na nepředvídané okolnosti; neochota mobilizovat soukromé investice prostřednictvím nástrojů ke sdílení rizika → malá odvaha k řešení rizikovějších projektů; nevyřešené téma nových vlastních zdrojů EU s ohledem na budoucnost NGEU
- Potřeba vytvoření **společných bezpečných aktiv** (common safe assets)

Postřehy Draghiho zprávy: Specifické postřehy

- **Kapitálový trh:**
- **Soukromý kapitál a dokončení CMU:** vytvořené skutečné CMU, podpořené silným penzijním systémem; z ESMA učinit jednotného společného regulátora pro všechny kapitálové trhy v EU; harmonizace insolvenčních rámců; vytvoření jednotné ústřední platformy protistran a jednotného ústředního depozitáře cenných papírů; vytvoření škály dlouhodobých úsporných a penzijních produktů k lepšímu směřování úspor domácností do produktivních investic, včetně druhého pilíře penzijních systémů
- **Sekuritizace a dokončení Bankovní unie (BU):** přizpůsobení obezřetnostních požadavků na sekuritizovaná aktiva; v případě BU vedle dokončení základního pilíře – celounijního systému pojištění vkladů, vytvoření jurisdikce pro banky s vysokým podílem přeshraničních operací, aby byly vyčleněny z národních regulačních, dohledových a krizových pravidel a procedur
- **Role Rozpočtu EU, resp. financování EU:** reforma Rozpočtu EU směrem ke zvýšení jeho zaměření, efektivnost a vytvoření lepšího pákového (leverage) k podpoře soukromých investic; přenastavení finančních zdrojů EU na společně dohodnuté strategické projekty a cíle, s potenciálem dosažení EU přidané hodnoty; vytvoření pilíře konkurenceschopnosti v budoucím VFR EU 2028+ a koordinačního rámce konkurenceschopnosti; zjednodušení procedur; podstatné snížení počtu programů; zaměření finančních schémat na překonání investiční mezery, zejména v preferovaných technologických oborech; výrazné posílení flexibility a role finančních nástrojů (zvýšení velikosti garance EU Programu InvestEU a jeho zaměření na financování rizikovějších a scale-up investic)
- **Rozvoj modelu založeného na NGEU:** pokračování a rozvoj modelu, založeného na NGEU, založeného na společných dluhových nástrojích; vytvoření a regulérní zajištění společných bezpečných aktiv → hlubší a likvidnější trh dluhopisů v EU → integrace kapitálových trhů v EU

Evropský hospodářský a sociální výbor

Děkuji Vám za Vaši pozornost !!!

Petr Zahradník

pzahradnik@email.cz

Ekonom, BeePartner

Národní ekonomická rada vlády (NERV)

Evropský hospodářský a sociální výbor, Brusel